

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.

Postatakarékpénztári csekk számla: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

Nemzetünk és szolgálatunk nagy kérdései

Az Országos Református Lelkészegyesület létrejövetele óta évről-évre a közgyűlés alkalmával elhangzó elnöki megnyitó beszédek tárják elő legfontosabbakat a legnagyobb kérdéseket, melyek a magyar nemzet egészét legközvetlenebbül foglalkoztatják. A magyarság sorsával négy évszázadon át összeforrott magyar református lelkészi kar évtizedek óta újra meg újra itt néz szembe leghatározottabban azokkal a nemzeti sorskérdésekkel, melyeknek munkálásában és megoldásában evangéliumi és történelmi hivatásából folyóan részt kell vállalnia. Vállalták ezt a hivatás-adta terhet nemesak akkor, amikor könnyű és kényelmet zavaró alig volt, de akkor is, amikor elviselhetetlen nehéznek látszott, amikor nemesak a kényelmet, de a családot, családot, sőt az életet is kockára kellett vetni érte. Vállalták, nem nézve arra, hogy méltó elismerés, nagyobb megbecsülés lesz-e osztályrészük, hanem minden mellétekintet nélkül azért, mert kötelességüknek tartották. Nemzetünk zajló, vérpróbás napjaiban — ha a krónika hallgat is róla — ott állottak és állanak névtelen hősként az első sorban, a munka terhét vállalók között utolsó lehelletig elszántan és szolgálatkészén.

Napjaink nagy nemzeti kérdéseit a november 5-én Budapesten tartott ORLE-közgyűlésen Dr. Ravasz László püspök, az ORLE elnöke foglalta össze közgyűlést megnyitó elnöki beszédében. A súlyos idők érthetővé teszik, ha fokozott és megkülönböztetett figyelemmel fordulunk e beszéd felé, mert az egy célra tekintés, az egy célért küzdés, a legnagyobb dolgokban való tisztánlátás most döntő jelentőségűek. A magyarság történelmi sorsfordulójának, erőpróbájának legnehezebb napjai előtt állunk.

Ravasz László püspök beszédének első része erre a próbatételre világított rá: „A magyarság az egzisztenciális próbát csak akkor állhatja ki, ha az egyetlen utat elszánt öntudattal és akaratának végső megfeszítésével követi. Ez az út pedig az, hogy a saját maga életének megmentése, védelme és megtartása céljából hadserege harcképességét a lehetőségig felfokozza, ide-

haza a polgári társadalom ellátásában és igazgatásában rendet tart és az egész nemzet lelki erőt az egység, a bátorság, az áldozat irányában a legmagasabbra: a hősiesség mértékére jokoza. Igen, mert a fenyegetett egzisztencia megmentésének egyetlen útja a hősiesség, ez az egyetlen életforma. Hősiesség a harcmezőn, hősiesség ilthon, a kenyér és a rend birodalmában, és hősiesség bent a szívben, az öntudat, az érzület, az akarat világában. Hőssé pedig semmi sem tehet, csak a hit. Mert a hit nem egyéb, mint a hősiesség világlejeli ércalapja a mindennapi élet aprópénzére váltva.”

A magyarság erőpróbája tehát a magyar hit próbája s így egész létkérdésünk az evangéliumban gyökerezik. Egyesegyedül az evangéliumi értelemben vett hit képes az embert hőssé formálni. Ez a hit pedig az élő Istennek való engedelmesség. Erről a hitről mondotta János apostol: „az a győzelem, mely meggyőzte a világot, a mi hitünk” (1. Ján. 5, 4). Ez a hit nem kétségeskedik, nem bizonytalanodik és nem fél. Még az égő tüzes kemencébe vetetés előtt is nyugodtan tudja mondani: „A mi Istenünk, akit mi szolgálunk, ki tud minket szabadtani az égő tüzes kemencéből” (Dán. 3, 17). Csak az ilyen hitközösség tud olyan egységbe fogni, megbonthatatlan, áttörhetetlen és legyőzhetetlen.

Ez a hit biztosítja azt a bölcseséget, mely mindent megfontolva a jelen lehetőségei közül s számot vetve a jövővel: mérlegel és határoz. Nem egyéni és nem önző szempontok szerint, hanem a nemzeti közösség nagy egésze szempontjából. Erről a bölcseségről így szólt Ravasz László: „Erőkímélés alatt értem azt a világos, józan magyar bölcseséget, amely ilyenkor nem riogatja egymást rémhírekkel, nem örli fel a lélek legnemesebb erőit, hanem pihent szívvel áll a valóság tényleges terheinek súlya alá s naponként meggazdagodik azzal a tapasztalással, hogy Isten nem próbál felettébb, mintsem elhordozhatnánk. Sőt, mondhatjuk, érdemünk felett még mindig Isten kegyelmi idejében járunk s irgalmassága minden várakozás ellenére még mindig elkényeztetett gyermekként bánik mivélünk. Ez a kímélő bölcsesség parancsolja, hogy

most hátraálljunk kockázatos tervekkel, kipróbálatlan módszerekkel, gyors társadalmi átalakulásokat és meg-
rövidítésekkel jelentő reformtörekvésekkel."

Amennyire fontos, hogy a nemzeti közösség minden tagja ilyen bölcseséggel rendelkezék, leg-
elsősorban fontos, hogy a nemzet vezetői rendelkezzenek azzal fokozott mértékben. Az ő kezükre bízott a nemzet minden kincse és java s így az ő bölcseségükön fordul meg mindenekelőtt az, hogy mennyi marad meg és mennyi vész el abból. Nagy megnyugvás tudni azt, hogy a legdrágább javakkal a leghűségesebben sáfárkodnak. Ez a megnyugvás esendült ki Ravasz László szavaiból: „Ez a meggondolás teszi parancsoló szükségé annak a gondolatnak a bátor megvallását és hirdetését, hogy a magyar vér felett a magyar lélek dönt s történelmi felelőssége tudatában ott és úgy ontja, ahogy jövőjé sorsa parancsolja. Minél kevesebb van a drága kincsből, annál jobban kell gazdálkodni vele s megnyugtató érzés tudni azt, hogy az ország első sábjának legdrágább, legfellelőbb kincse és java a kezére bízott magyar vér. Mi tudjuk, hogy egy unciával sem ad többet belőle, mint amennyit a magyar jövő megkíván."

Az egyetemes nagy nemzeti próbatétel mellett készen kell állanunk egyházunk esetleges próbatételére is. Ez is a hit próbája lesz, a mi hitünk próbája. Nem most vetődik fel először ez a kérdés, jó évtized óta hangzik felénk a figyelmeztetés, hogy készen legyünk, hogy változott körülmények között is, az eltaszítottság és kiszolgáltatottság állapotában is tudjunk bizonyosságot tenni a mi Urunkról legalább úgy, mint hitvalló őseink. Ez a próbatétel késlekedhetik, de előbb vagy utóbb el kell következnie, mint az áldott megújulás nagy alkalmának. .... Lélekben készüljünk el arra az eshetőségre, hogy akár az államtól egészen elszakadunk, akár arra, hogy az állam saját eszközévé akar tenni. Készüljünk el arra, hogy esetleg csak hűveink önkéntes adományából élhetünk meg s azt se hagyjuk ki a számításból, hogy esetleg nehéz, vagy éppen veszélyes lesz református keresztyének lenni. Mindez ne legyen számunkra új és elviselhetetlen állapot, mert már nagyon sokszor előfordult az egyház életében ilyen helyzet és még mindig ugyanaz következt belőle: az egyház megerősödött általa."

Mint elsőrendű nemzeti kérdés jelentkezik a mindennapi kenyér kérdése. Ennek kedvező megoldásánál jelentékeny feladat vár a református lelkészi karra is. „Valószínűnek tartom — mondotta Ravasz László —, hogy a magyar közéletből néhány hónap múlva minden más kérdést kiszorít a mindennapi kenyér kérdése. Bár az ország határai között van annyi élelmiszer, hogy az újig szűkösen elegendő, de ennek az élelmiszernek ezidőszertől olyan tekintélyes része van elrejtve és a zúgforgalomba adva, hogy ennek a mennyiségnek az igénybevétele nélkül az ország közlelémezése nem is olyan messzi jövőben lehetlenné válik. Egzisztenciális kérdés ennek a készletnek előhozása és zúgforgalomba bocsátása. Ha ez nem történék meg, hiába nyerne az üzlet a gazdaságszféra egy része, hiába volna egy rétegnek élelmezése az újig biztosítva, az ellátatlan tömegek nélkülözésében rejlő pusztító erő elszabadulása olyan állapotot teremt, amelyikben legtöbbet veszít és leginkább megszenved a rejtjelző osztály. Azért arra kérem lelkipásztor társaimat, a felvilágosítás, a meggyőzés minden eszközével igyekezzenek az érdekeltek között a jobb belátást érvé-

nyesíteni, hogy saját maguk és nemzetük érdeke parancsolja az elrejtett készletnek zúgforgalomba való felajánlását."

Még mindig napirenden van a magyar társadalom egyik legzavaróbb, legkényesebb és legsötétebb kérdése: a reverzáliskérdés. Újból és újból nyomtatékosan tárjuk illekekesek elé és az egész magyar közvélemény elé ez evangélium-ellenes, ellentéteket szító és tápláló kérdést. Az idő elérkezettnek látszik, hogy végre megoldást nyerjen s megszűnjék az annyi szomorúság és lelki nyomorúság forrása. „Egyszerre nagy lépéssel haladnánk előre, ha ki lehetne küszöböltni a reverzáliskérdést. Magyarországon a házasságok igen nagy százalékát vegyes felekezettelűk kötik, főként róm. katolikusok és protestánsok. Már kimutattam, hogy a legádázabb reverzáliskérdés húsz év alatt nem okoz több kárt a reformátusságnak, mint egy influenzajárvány. Azt is látja a vak is, hogy a reverzális erőteljesével feltűnően nő az egyházi áldást igénybe nem vevő házasságok száma. A legnagyobb keresztyén egyház harcolt indított a házasság védelmére és a válási járvány leküzdésére; pásztori gyakorlatom nagyon sok olyan házasságról tud, amely azért ment tönkre és bomlott fel, mert már minden vegyesházasságban — vagy a megkötés előtt, vagy utána — megbirkózik egymással a róm. katolikus és protestáns lelki milícia. Azt pedig, hogy minden vegyesházasságnál ismét és ismét kezűsára kerüljön a sor apák és fiúk, férj és feleség, magyar és magyar között, nem tüheli sokáig épp olyan kormányzat, amelynek van valamelyes sejtélmé arról, hogy egy nemzet lelki békéje, társadalmának lelki nyugalma, a házasságok lelki épsége nélkülözhetetlenebb feltétele az életnek, mint a hadsereg, az adófizetés, vagy a gazdasági gyarapodás. Mindez sodró erővel veti szőnyegre a reverzális orvoslását."

*

A kérdések világosan és határozottan vetítődtek elénk és az egész magyar társadalom elé. Ami belőlük reánk hárul a megoldás és véghezvitel terhével és feladatával, vállalnunk kell erőnk teljességéig, esetleg azon felül is. Nem kétséges, hogy ezt a részt valamennyien hűséggel és odaadással vállaljuk.

Módis László.

„Embernek fia! Vajjon megélednek-e ezek a tetemek?”

(Ezékiel 37:3)

A századik, veszendőbe menő juh után menés felelősségtudata ismét éledőben van. Az a nemzedék, melynek életében immáron a második világháború dúl, megtanult becsülni minden esep vért, minden életet, megnyitotta szemét annak látására, hogy nem mindegy: ki fizeti az adót, ki van a határakon, kikből tevődik össze az állam ereje, milyenek a nemzet tagjai?

A bűn rombolása, a veszélyeztetett végeken minden oldalról jövő támadás veszedelme, az evangélium tiszta hirdetésének kötelezése megnyitotta a szíveket szétszórtságban lévők szolgálata felé, a mentőmunka

irányában, a veszedelemben lévő századik szolgálataira. A szórványmisszió, a Küldő iránti engedelmesség jegyében megmozgatta a jövődó pásztorainak szívét is. Ami mindenekfelett örvendetes, hogy e munka nem előírás szerinti, nem parancsszerű megmozdulás lett, hanem zörgető, mind többet vállalni akaró, odaadó örömmel végzett szolgálatra indulás.

A mult tanév II. felében végzett kiszállások után a nyáron Szatmárban és Biharban „felderítő körútra”, egyben gondozó munkára indult tizenöt theológus. Az ő munkájuk segítésére, támogatására magam is elindultam: Nagybánya és környékére, továbbá az Avas vidékére. Nem írhatom le, mi mindent láttam, hol jártam, mit tartok a teendők sorrendjéről, mit kellene tenni a mentőmunka lelki hátvédeinek, anyagi segítőinek, csupán az egyik helyen történő felejthetetlen délutánomat vázolom fel pár vonással. Benne megéreződik a szórványban élők minden fájdalma, váradalma és igénye.

Nagybányától 5—6 km-re kerül el Borpatak. Kis bányászfalu, néhány földművelővel. Református híveink serege pár tisztviselőből s 100 körüli munkásból áll. Templomuk néhány éve épült, hősi erőfeszítések után, a környéken élők áldozatos segítségével. Nem volt aznapra a gyakorlat szerint esedékes istentisztelet, hanem előző este kiküldött üzenetvivő szavára gyűltek össze. Négy órakor már mindnyájan a templom körül vannak. Ott vár a kis gyülekezet apraja-nagyja. Mindenkiel kezét fogunk. E kézfogásban benne van a testvéri szeretet és öröm. Bemegyünk az imaházba. Néhány lóca és szék van a gyülekezet nőtagjai számára. A férfiak közül csak négy ül, a többiek állva hallgatják végig a szent szolgálatot. Van néhány énekeskönyv is. Az ének buzgósággal száll. Az ima szavait többen utánam mondják. Az Igét lelki éhséggel és szomjúsággal hallgatják végig. Nem unott, üres és megszokott az Ige szava. Ritkán hallják. Örvendetes üzenet számukra Isten beszéde. A szent szolgálat után a velem lévő Oláh Sándor esperes bemutatásom után felszólítja a gyülekezet tagjait, hogy kinek volna valami mondanivalója a gyülekezet lelki életének építésére és erősítésére vonatkozólag. Egymásután állnak fel a hívek és szent reménységgel, bizó szívvel mondják el igényeiket: Legyen legalább havonta két istentisztelet, hogy a szolgálatban levők is hallgathassák egyszer havonta Isten beszédét. Tegyük meg mindent arra nézve, hogy legyenek a templomban padok; vásároljunk harmóniumot; rendeztessék közmelegnyugvásra a vallásitanítás kérdése akként, hogy hente foglalkozzék valaki a gyermekekkel. (Az állami iskolai igazgató felesége feláll és meghatott öntudattal vállalja ezt a szolgálatot.) Elhangzik a kívánság a gyermekek nyári foglalkoztatása, egy óvoda beállítása iránt, és a távolabbi kilátás egy harang megszólaltatása, a templomházhoz egy torony építése formájában. Amikor én megemlítem, hogy szent edényeket is kellene szerezni, büszkén mondja az egyik gyülekezeti tag, hogy: „Ne gondoljon bennünket olyan szegénynek a tanár úr, mert van nekünk: úrasztalunk, kelyhünk, tányérunk, kendőnk”. „A terítőt meg majd mi vesszük meg és mi hímezzük ki!” — mondja az egyik asszony holdog örömmel... A biztatás után, hogy a pad és harmónium beszerzésében meglesz a segítő jóakarata, az egyik atyafi nyugodtan mondja: „Mi is adunk, de segítsenek bennünket. Mind jogos

az, amit szeretnénk. Nem hagy el bennünket Isten, és lesznek olyanok, akik mellénk állanak.”

Van imaház, úrvacsorai felszerelés, közösség, havonta egy istentisztelet, a község Nagybánya mellett van. De ahol egy nemzedék fiai még lelkészt sem láttak, nem is konfirmáltak, életükben még úrvacsorát sem vettek, ahol nincs énekszó, a másik szívvel együtt az Igére hajlás; ahol a magyar név mögött már idegen érzés uralkodik, s a gyermek már nem lélekben és igazságban imádja az Urat, s a második nemzedék már elvész számunkra mindenképpen: mi lesz ott?! Nézzük-e közönyösen a haláltusát, a harangok elnémulását? „Embernek fia, vajjon megélednek-e ezek a tetemek?” Nem győtri-e a te szíved, hogy az elszórttságban levők nem hallják a Pásztor szavát, megmentő szavát?... Ki vállalja az Úr utainak készítését és az Ő ösvényeinek egyengetését a pusztában?

Illyés Endre.

A kollégiumi Kántus egy régi jöltevője

A Kollégium kis tanácstermének falán az iskola jöltevőinek arcképei sorában egy férfi-mellkép vonja magára a figyelmet. Az arc és orr vonalai, a szemek metszete: a bőr sápatag színe feltűnően elüt a környezet nagybajszos-szakállas magyar típusaitól. Ez az arckép Thököly Szavát, vagy teljes nevén és rangján Vizesi és Kevermesi Thököly Popovics Sabbás arany-sarkantyús vitézt ábrázolja. Tudjuk, hogy ez a férfiú a XVIII. és XIX. század fordulóján hazánk szerb nemzetiségének egyik kiváló, vezető egyénisége volt, minden korszerű művelődési törekvés megtestesítője és bőkezű mecénása. Tudományos író és politikus. Írásai közt figyelemreméltó az az értekezése, melyben tudományos bizonyosságokkal mutatja ki, hogy az oláhok nem a rómaiak utódai. A politikában a konzervatív irány képviselője. Faját a vérvérvényesség igaz szeretetével szereti, de épp azért óvja is olyan politikai törekvésektől, melyek a megvalósulás esetén is csak veszedelmet rejtenének nemzetisége számára. Már ifjonti fejjel, alig harminc éves korában is így gondolkozott azon a szerb kongresszuson, mely 1790-ben bizonyos nagyszerű álmok megvalósulása érdekében ült össze Temesvárott. Thököly Száva be tudott látni a bécsi politika megbízhatatlanságába, és a kongresszus többségével ellentétben a szerb lakta vidékeknek nem elkülönítése és önállósítása mellett foglalt állást, hanem népe helyzetének és sorsának rendezésére jogi alapot keresve, annak kérését javasolta, hogy a magyar országgyűlés biztosítsa törvényben a magyar határokon belül a szerb nemzetiség érvényesülésének lehetőségét és védelmének feltételeit. Thököly Száva látva azt, hogy Bécs politikája nemzetére mennyire veszedelmes, előre megmondotta azt is, hogyha ez továbbra is így tart, a balkáni keresztyének Oroszországra fogják bízni magukat és sorsukat.

Nyolcvanegy évre terjedő életében felszázadnál többet munkálkodott Thököly a köz javára. Különös érdeklődést mutatott a tudomány és az irodalom

iránt. Ő az alapítója (1826) Pesten a szerb Maticának, az első és legrégebbi irodalmi és művelődési egyesületnek, valamint 1838-ban a nevére nevezett Thököly-ánium híres főiskolai intézetnek.

Ez a minden tekintetben érdekes és értékes történelmi egyéniség közelebbi kapcsolatba került Kollégiumunkkal is. Talán akkor, mikor 1813 táján háztűznézőbe ment a Felvidékre, Debrecenben megállapodott, s néhány napot a város megtekintésére fordított. Meglátogatta a Kollégiumot is, melyben akkoriban nagy számmal tanultak görögkeleti szerb ifjak is. Fogadtatásán jelen volt az akkor már több mint hét évtizedes multa visszatekintő Kántus. Ennek éneke valósággal elragadta Thökölyt, s ahol alkalma nyílt, mindenütt elismeréssel szólt róla későbbi éveiben is: mikor pedig 1842-ben utolsó végrendekezésével foglalkozott, felmerült lelkében a debreceni régi élmény, és a Kántus számára 1000 forintos alapítványt tett. A Kollégium vezetősége hálásan köszönte meg a szép alapítványt, s azt kérte Thökölytől, jelöljön meg neki időpontot, amikor a Kántus kíséretében nála Aradon tiszteletét tehetné. E tiszteletadásra azonban már nem kerülhetett sor, mivel Thököly közben, 1842-nek valószínűleg szeptember 21-én, rövid betegség után elhunyt.

Megérdemli Thököly emléke, hogy az éppen száz évvel ezelőtt kelt saját írású alapítólevelét szösz szerint közöljük:

„Érzékeny emlékezettel még 29 esztendő után is lévén azon örömemről, melyet azon hármónika éneklés bennem okozott, a midőn a debreczeni deákok Kollégiumokban engem vigasztaltak, azon hálaadót, melyet mindig a szívemben hordoztam, ime most kiadom. Ezer forintot ezüst conventiós pénzben fenntisztelt kollégiumnak örök alapítványul általadom úgy, hogy fele a kamatoknak mindig a tőkepénzt nevelje, másfele pedig minden év jan. 14. napján ókalendárium szerint tartandó hármónika énekgyakorlással, a köszönet emlékezetbe hozatván, a legjobb három éneklők közt az érdemeik szerint osztódjon fel.”

Thököly Száva kántusalapítványa a Kollégiumot is ért pénzügyi romlásban napjainkra már elporladt. Az alapító érdeme és emlékezete azonban nem enyészhet el. A Kántus maga a rendelkezéshez híven egész az újabb időkig minden év január 26-án (az ókalendárium szerint január 14-én) megemlékezett az alapítóról. Az alapítványtétel százéves mai fordulója pedig szinte parancsolóan kíván a multhoz viszonyítottan is ünnepesebb keretű kegyeletes megemlékezést.

D. Dr. Nagy Sándor.

Szell György nyug. esperes kormányzói kiténtetése

A Budapesti Közlöny november 3-i számában kedves hirt olvashattunk: „A Kormányzó, a miniszterelnök előterjesztésére Szell György ny. esperes, avasúvárosi református lelkésznek, a hitélet és társa-

dalmi élet terén szerzett érdemeinek elismerésül a Magyar Érdemrend tisztikeresztjét adományozta.”

A hír rövid, benne és mögötte egy érdemekben gazdag, hosszú élet és annak jutalma. Ez a magas jutalom egy időben is hosszú munkában, töredelemben, alkotásban, építésben, csalódásokban, megpróbáltatásokban, alázatos szolgálatban és engedelmességben gazdag életű férfit ért.

Szell György avasúvárosi lelkipásztor 1849 október 16-án született Bárádon, ahol édesatyja: György, szintén lelkipásztor volt. Édesanyja Kovács Erzsébet volt. Felesége: néhai Bencsik Juliánna, szintén ároni családból származott: Bencsik István nagybányai esperes-lelkésznek volt leánya. Avasúvárosi lelkésszé 1875-ben választották. Itt egyfolytában 67 évet töltött el, állandó pásztori szolgálatban. 1942 január 1-én ment nyugalomba. Ez a hosszú szolgálati idő, mely még életnek is csak ritka szükreszabott terjedelmünk nem engedi meg, hogy ezt a gazdag 67 évet ismertessük, hiszen arról könyvet lehetne írni. Csak életének főbb állomásain futunk keresztül, s így is belefárad a gondolat.

Avasúvárosi pásztorokodásának főbb állomásai: bővítési, majd renováltatja a templomot; három új tanítói állást szervez; 1900-ban megalapítja a Hitel-szövetkezetet, melynek 1941-ig elnöke és ügyvezető igazgatója. Hogy mennyi áldása volt ennek a Szövetkezetnek, arról sok-sok szegény magyar beszélhetne, akiket megmentett attól, hogy a románok kihúzzák lábuk alól a földet és elvegyék fejük fölül a házat... És ki tudná röviden felsorolni mindazt, amit közel hét évtized alatt alkotott, épített kőbe, fába, mindezek felett: lélekben, szívben. Rendkívüli ember rendkívüli élete volt ez.

Hatvanhét éves lelkészi szolgálatát szinte megszakítás nélkül végezte. Nyugalombavonulásáig — még a segédlelkésze mellett is — állandóan ellátta szolgálatát. Bámulatos lelki, testi és szellemi frisséggel ment az igazán jól megérdemelt nyugalomba a magyar református egyház — talán legidősebb — pátriárkája.

De nemcsak egyházában, hanem egyházmegyéjében is rendkívül sokat dolgozott. Volt egyházmegyei jegyző, főjegyző, pénztáros, majd 1905—1936-ig, 30 éven át esperes. Ezt a tisztséget is ritka eréllyel, bölcseséggel és odaadással töltötte be.

Házasságukat hat gyermekkel koronázta Isten. Öt gyermek ma is életben van: Kálmán, a szegedi egyetem tanára, Ida, Percz István esperes felesége, Ilona, Szathmáry Ákos Dóczy-intézeti tanár felesége, György, alsólendvai kir. közjegyző és Juliánna, a szatmári leányliceum tanára.

Amikor született, élet-halálharcát vívta a magyarság éppen úgy, mint most, élete alkonyán.

Szell György ny. esperes magas földi kiténtetést kapott. Hisszük, a mennyei Gazda hűséges szolgálatért, áldozatos életéért a legmagasabb, legdrágább mennyei jutalomban részesíti. Mély tisztelettel felkelünk előtte, orcájára megbecsüléssel, szeretettel nézünk, meghajtjuk fejünket és dicsőítjük Istent, hogy Hazáját, Egyházát és Családját az Ő életével úgy meggazdagította.

F. E.

Hírek az egyházmegyékből

BIHARI EGYHÁZMEGYE.

A nagyváradi lelkészkerületen Kiss Károly elnöke mellett előadást tartottak: Bokor Sándor vallás-oktató-lelkész „Kátétanítás”, Orth Imre lelkész „Egységes istentiszteleti rendtartás”, Dr. Csikesz Tibor segédlelkész „Segédlelkészkerület a magyarországi református egyházban” és Kurucz József vallásoktató-lelkész „A házasság református felfogása” címen.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

A tiszainokai református egyház a reformáció 425 éves évfordulója alkalmával, 1942 október hó 31-én, szombaton este 6 órai kezdettel a templomban reformációi emlékünnepeket tartott a következő sorrenddel: 1. Kezddőének: XC. zsoltár 1. verse, 2. Főének: XLVI. zsoltár 1. és 2. verse, 3. Imádkozik: Szokody Gyula lelképásztor, 4. „Erős várunk...”, éneklé a Református Énekkar, 5. „Miért vagyok református?” címmel ünnepi előadást tart: Benkő Viktor kunszentmártoni lelkész, 6. Szaval: B. Szabó Mária leánykerület tag, 7. Közének: 236. dicséret 2. verse, 8. Záró áhitatot tart: Dr. Tóth Dezső tiszakürti lelkész, 9. Záróének: 236. dicséret 3. és 4. verse.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

A szatmári református egyházmegye október 8-án tartotta közgyűlését Fehérgyarmaton Török József esperes és Dr. Kölesy Ferenc főispán, egyházmegyei gondnok elnöke alatt. A közgyűlés legtöbb időt a népfőiskola, telepítés, missziói lelkészválasztás, pásztori látogatás kérdésének tárgyalására fordította.

Csendes napok a szatmári leánynevelőintézetben. Református leánynevelőintézetünk mindhárom tagozatának növendékei csendes napokat tartottak október 29–31. napjain, melyeken református hitünk főbb igazságait fejtegették a lelkészek, vallásnarrók, hitoktatók és a Soli Deo Gloria kiküldöttjei a növendékek előtt.

I R O D A L O M

Aurelius Augustinus Püspöknek: A Pogányok Ellen Isten Városáról Írt Huszonkét Könyve. Fordította Dr. Földváry Antal. A napokban jelent meg a budapest-kelenföldi gyülekezet kiváló ifjú segédlelkészének e nagyjelentőségű fordítása. Elmondhatjuk, végre akadt egy fiatal theologus, aki sok munkája közben hozzá mert fogni egy rendkívüli vállalkozáshoz s magyar nyelven szólaltatja meg korának és minden időknek egyik legnagyobb gondolkozóját. Ismeretes, hogy az összes keresztyén írók közül, az apostolok óta századokon át Augustinus gyakorolja a legnagyobb hatást. Luther, Zwingli vagy Kálvin írásait Augustinus nélkül aligha tudnók megérteni. Augustinus egyaránt nagy mint tanító, gondolkodó, keresztyén filozófus s a keresztyén kegyesség reformátora. Confessiója (Vallomásai) kézikönyve lett mindazoknak, akik a vallásos tapasztalatok gazdagságával önmagukban, saját lelki tusáik között keresnek megnyugvást és békességet. Sokféle filozófiai, dogmatikai, etikai s polemikus munkája között a legmélyebb és legszellemesebb kétségtelenül Civitas Dei-je. Felséges kísérletet tett arra, hogy az egész történelmet egységes nézőpontból „sub specie aeternitatis” fogja fel és értékelje. Megrajzolja az emberiség történelmét vallási, erkölcsi, tudományos, politikai és társadalmi jelenségeiben s kulturális alkotásaiban, mint két birodalomnak: Isten és a világ

országának, a keresztyénség és a pogányság, az ég és föld, az Isten és a sátán városának nagy harcát. Örömmel hívjuk fel olvasóink figyelmét Dr. Földváry Antal fordítására. A megjelent I. kötet ára 10 P., lelkészeknek 7. segédlelkészeknek 5 P. Kapható a szerzőnél: Budapest, XI., Boeszkai-út 44.

Dr. Eesedy Aladár, Tahitótfalu országosan ismert nevű lelképásztor kötetbe gyűjtötte „Vasárnap délután” címmel prédikációinak egy részét. Igehirdetéseit átszövi az a felémelkedett hang, amely a hivatása magaslatán álló lelképásztort jellemzi. De ezenkívül mást is kapunk a kötetből. Az Igének meggyőző erejét, és ragyogóan tiszta képét az Istennek. Eesedy Aladár nemcsak tanít, hanem meggyőző is. Meggyőzi az olvasót arról, hogy egy magasabb hatalom intézi sorsunkat, de bebizonyítja azt is, hogy érdemes követni Őt. A prédikációkat vasár- és ünnepnap délutánokra szánja, elsősorban lelkészársai számára. De azon túl minden hívő keresztyén meríthet a tiszta forrásból. A 200 oldalas, esinos kiállítású könyv ára 4 P., kötve 5-50 P. Megrendelhető a szerzőnél: Tahitótfalu, Pest megye. Minden olvasónknak szívesen ajánljuk.

HALOTTAINK

Baróthy Endre, a makói református egyház nyugalmazott tanítója folyó évi október hó 23-án 68 éves korában Hajdúszoboszlón rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Hosszú évtizedeken keresztül szolgálta a makói református egyházat. Nemzedékek kerültek ki nevelői keze alul. Emlékét kegyelettel őrzik tanítványai és munkatársai. A B. F. R. A.

Baróthy Béla tetétleni református lelképásztor, 71 éves korában, sok szenvedés után elköltözött az élők sorából. A hű sáfár emléke legyen áldott. A B. F. R. A.

Tereh Gyula, a hódmezővásárhelyi református egyház nyugalmazott lelképásztor, folyó évi nov. hó 5-én 85 éves korában, hazaköltözött az Atyához. Temetése nov. 7-én volt az Ótemplomból, honnan egykori gyülekezete kegyelettel kísérte utolsó útjára a hű szolgát. Róla a hódmezővásárhelyi presbitérium gyászjelentése a következő megható sorokat közli:

„A megboldogult több mint félszázadon át teljesített a hódmezővásárhelyi református egyházban különböző megbízatásban lelképásztori szolgálatot: mint segédlelkész, majd mint népiskolai felügyelő-lelkész, végül mint a susáni egyházzsír parókus lelképásztor. Sok éven át volt az egyház pénzügyeinek hűsége sáfára, mint számvevő. A békésbányai egyházmegyében pénztárnoki, levéltárosi és tanácsbírói tisztségeket viselt; majd évtizedekig volt alkotó tagja az egyházkerületi közgyűlésnek. Minden megbízatásában az Istentől nyert talentumok gazdag áldásával és a jó pásztor hűségével tette felejtethetetlenül értékesé a hosszú szolgálatát. Gyülekezetünk és az egyházmegye megilletődve búcsúzik buzdó szolgájától e földi életre nézve s teljes hittel bizik abban, hogy szeretett testvérünk számára, aki ama nemes harcát megharcolta, futását elvégezte, a hitet megtartotta: végezetre eltételezt az igazság koronájára, melyet megad néki az Úr, az igaz Bíró.”

K Ü L Ö N F É L É K

Egyházkerületi bizottsági gyűlések. Az elmúlt hét folyamán tartották meg az egyházkerület különböző bizottságainak gyűléseit. A gyűlések legfontosabb anyaga nyomtatásban előre megjelent. Így teljes terjedelemben közzétett a különböző iskolai előadók jelentése: az elemi népiskolák, polgári fiú- és leányiskolák, leányliceumok és

tanítóképzőintézetek, gimnáziumok és leánygimnáziumok ezévi helyzetéről; valamint a debreceni református kollégiumi igazgatótanács folyó évi június 23-i ülésének 3. jegyzőkönyvi száma is.

Lelkészválasztás. A nyírmadai gyülekezet egyhangú meghívással Fehér István színi lelképásztort, a tornai egyházmegye főjegyzőjét választotta lelképásztorául.

Országos reformációi ünnep. Október 31-én ezében is megtelt a pesti Vigadó nagyterme és megnyitották a közönségnek a melléktermeket is az Országos Bethlen Gábor-Szövetség által rendezett nagy ünnepélyre. A magyar királyi Kormány, az országgyűlés két háza, a legmagasabb bíróságok, a tábornoki kar, az egyetemek és a székesfőváros képviselőinek jelenlétében nyitotta meg Tasnádi Nagy András, a Bethlen Gábor-Szövetség elnöke az ünnepélyt. Az Erős várunk... emléklése után Dr. Ravasz László református püspök mondott nagyhatású beszédet, melynek alap gondolata az volt, hogy amint a reformációban választani kellett az embernek Isten és az ember között, úgy a reformáció egyházainak és híveinek ma is a történelmileg végbement választás alapján egyedül Isten szolgálatában kell állaniuk egész életükkel és minden munkájukkal. A Baar-Madas-leánygimnázium énekkara zsoltárokat énekelt. — Dr. Palló Imre, az Operaház örökös tagja a gályarabok enekét adta elő. A méltóságteljes és reprezentatív országos ünnep Kemény Lajos esperes záróbeszédével és a Himmuszszal ért véget.

II. Fekete Péter, a hajdúböszörményi református Bal-tazár Dezső-polgári leányiskola kiváló igazgatója, folyó évi október hó 19-én nyugalmába vonult. Hűséggel szolgálta szépen fejlődő iskoláját, egyházát és egész Egyházkerületünk tanügyét. A nyugalmi éveire Isten áldása kísérje.

Segédlelkészek katonai szolgálata. A Zsinat 226—1939. számú határozatával kimondotta, hogy „a rendkívüli katonai szolgálatra az abszolutorium elnyerése után behívott theológusoknak megengedi, hogy a tényleges katonai szolgálattal kétéves segédlelkészi szolgálatuk idejébe beszámíttassék”. Ezt a végzést a Konvent közölte az egyházközponttal.

Jakos Lajos alsónémedi lelképásztor a debreceni Tisza István Tudományegyetemen theol. doktorátust tett a gyakorlati theol. tudományok köréből. Értekezésének címe: „A holland szigorú református egyház gyülekezeti élete és missziói munkája”. Üdvözzük az új theol. doktori további munkásságára is kérjük Isten áldását.

Hol dolgoznak a mi diakonisszaink? Az egyházkerületi közgyűlést megelőző bizottsági gyűlések rendjén folyó évi november hó 11-én tartott meg a diakoniaügyi bizottsági gyűlés, ahol Nagy István vezető-lelkész terjedelmes jelentést tett a diakonisszaintézet állapotáról. Ebből a jelentésből ragadjuk ki a következő közérdekű részletet: Diakonisszatestvéraink foglalkoztatása ez év folyamán a következő helyeken, illetve beosztásokban történt:

1. **Kórházakban:** A nyíregyházi Vármegyei Erzsébet-Kórházban a csecsemő- és gyermekosztályon, tejkonyhán vezetésben, bőrgyógyászat-, szülészet- és nőgyógyászaton, összesen 11 testvér; a berettyóújfalui Vármegyei Tisza István Kórházban minden osztályon és a műtőben, összesen 17 testvér; a debreceni M. kir. Állami Horthy Miklós Kórházban a sebészeti osztályon, összesen 6 testvér; a debreceni fül-, orr-, gégeklínika, műtőben és osztályon, összesen 3 testvér; a nagyszalontai állami Kórházban műtőben és osztályon, összesen 5 testvér; a debreceni Kózzótékonyügyi Egyesület Gyermekkorházában összesen 1 testvér.

2. **Gyülekezeti munkában:** Berettyóújfaluban, Gyulán, Hajdúnánáson, Kispesten, Sátoraljaújhelyen és Törökszentmiklóson 1—1, Hajdúböszörményben 2 testvér, Debrecenben három hónapig 1, Hódmezővásárhelyen február végéig 2, azóta 1 testvér.

3. **Városi szegénygondozásban:** Debrecenben 9, Beregszászon, Gyulán, Makón, Szentesen 2—2, Diósgyőrben 1 testvér.

4. **Szeretetszövetségi árvaházban:** Berettyóújfaluban és Hódmezővásárhelyen 2—2; Debrecenben, Bonyhadon, Erdőbényen, Kisújszálláson, Méhészten és Nagypallón 1—1 testvér; Földesen június végéig 2 testvér.

5. **Szeretetszövetségi agymertházban:** Csákmén, Derecskén, Kisújszálláson, Rákostigeten 1—1; Fehérgyarmaton 2 testvér.

6. **Internátusokban:** A debreceni Dóczy-intézetnél, kiskunhalasi és hódmezővásárhelyi középiskolánál 1—1; a nyíregyházi leánykólvineumban és a hódmezővásárhelyi dtközépszkolai konviktusban 1—1 testvér.

7. **A debreceni városi Szegényházban** működik 3 testvér. 8. **Magán elemi iskolában:** Reformátuskovácsháza melletti Pihenőpusztán, mint okleveles tanítónő működik 1 testvér.

9. **Napközi Otthont** vezetett: Kisújszálláson, Törökszentmiklóson és Szeghalmon 1—1 testvér.

10. **Az intézet debreceni székházában** a gazdasági ügyeket intézi 1 gondnoktestvér; háztartásunkban, varrósobánkban, mosókonyhában, női otthonunkban dolgozik és helyettesítéseket végez összesen 6 testvér. Betegállományban volt 3, meghalt 1 testvér.

Az utolsó híradás ösziate részvétellel tölt el bennünket. A többi híradásokért pedig megtejesedik szívünk Isten iránti mélységes hálával, amiért az Egyházkerület diakonisszaintézetének ily hatalmas kifejlődését és bizonyosságtelvéző szép munkáját szemlélhetjük. A diakonisszák létszáma jelenleg 109. Vegyük körül teljes odaadó szeretettel ezt a drága intézményt. Támogassuk minden erőnkkel és mutassuk meg iránta érzett szeretetünket Isten orája előtt kedves áldozathozattal.

Nyugdíjas lelkészek, lelkészözegek és árvák drágasági segélye. Az Egyetemes Konvent elnökségi tanácsa legutóbbi ülésében akképpen rendelkezett, hogy azoknak a nyugdíjas lelkészeknek, lelkészözegeknek és lelkészárváknak, akik eddig 20%-os drágasági segélyben részesültek, 1943. évi január hó 1-től kezdve drágasági segélyük 40%-ra emeltessek fel és 20%-os drágasági segélyben azok a nyugdíjas lelkészek is részesüljenek, akik drágasági segélyt eddig nem kaptak.

Györfly István-kollégium létesült Debrecenben, mely tíz falusi származású egyetemi hallgató ifjút fogad be és neveltet azzal a kikötéssel, hogy az ifjak tartoznak visszatérni a faluba s a magyar nép vezetői lesznek. A mozgalom élén Dr. Zsindely Ferenc miniszterelnökségi államtitkár hitvese, Tüdös Klára áll; a debreceni Kollégium egykori nagynevű igazgatójának unokája, aki már Budapestén 60 diákot befogadó hasonló kollégiumot alapított, páratlan lelkesedéssel és energiával. A kiváló magyar nagyszónynak a debreceni Györfly-kollégium érdekében kibocsátott körleveléből közöljük az alábbi sorokat:

Közel egy éve, hogy a Györfly István-kollégium felállításának munkái elkezdődtek. A falusi földműves fiúk számára akarok egyetemi éveik alatt otthont és megfelelő okos nevelést biztosítani. Azt szeretném elérni, hogy a paraszti sorból származó fiúk, ha diplomát szereznek, ne tagadják meg szüleiket, fajtájukat, hanem vállalják hivatásudattal a mi földműves népünk győgyülését, művelését minden téren és minden módon, hogy a magyarság kulturális jóléte nemzeti ségünk jeleit valóság lehessen.

A háziiparral s a Zöldkereszt munkájával én olyan mélyen belemerültem a magyar földműves nép bajaiba, hogy romlását nem bírom tőlenül nézni, de látom azt is, hogy sem erdényes egészségpótlalom, sem népjólélet jelentő háziipar művelt és áldozatkész faluvezetők nélkül nem oldható meg. A legbőlecsbb rendelkezés és a legszebb kezdeményezés is megbukik a nép és vezetőinek műveletlenségén és jásult közönyén. Ez különösen akkor szembeütő, amikor egy-egy művelt és okos faluvezető példáját és keznyomát ismeri fel az ember falum, mely művelődik, győgyul és boldogul.

A háború után — ha Isten megérnünk engedi — a béke is nehéz lesz. Magyarországra nagy és súlyos feladatok várnak az újjáalakuló Dunavölgyben. Többtermelést, reformokat azonban csak műveltebb néppel lehet megvalósítani. A népművelés kérdése szakképzettség és bizalom kérdése. A Györfly István-kollégium a nemzethek ilyen szakképzett népművelőket és faluvezetőket kíván adni, akik bírják a fajtájuk bizalmát.

Az I. éves theologusok száma. Sokan érdeklődnek egyházunk tagjai közül az I. évre beiratkozott theologusok száma iránt. Vajjon mennyiben sikerül az utánpótlást biztosítani a lelképásztori szolgálat terén? A rendelkezésünkre álló adatok alapján megállapíthatjuk, hogy az I. éves theologusok száma: Budapestén 19, Debrecenben 6, Kolozsváron 10, Pápán 8 és Sárospatakon 12.

Hogyan lehet belépni a Magyar Bibliatársulatba? Levelezőlapon belépési nyilatkozatot kell kérni a Magyar Bibliatársulat titkárságától (Budapest, IX., Ráday-u. 28). A kitöltött nyilatkozattal lehet a tagok sorába jelentkezni.

Akik évi 12 pengőnél kevesebb tagsági díjat fizetnek, azok segítő tagok, akik legalább 12 pengőt vagy többet fizetnek, azok rendes tagok, akik pedig egyszersmindkorra legalább kétszáz pengőt fizetnek, azok alapító tagok. A tagdíjakat részletekben is lehet fizetni.

Minimális követelések a háborúban élő egyházza szemben. (Turóczy Zoltán ev. püspök jelentéséből.) 1. *Több Igét!* Amikor a hitrejutásnak oly sorsdöntő jelentősége van nemcsak az egyén, hanem a nemzet jövőjét illetően és minden alkalmat fel kell használni „házként és nyilvánosan” arra, hogy Isten tiszta és igaz Igéje minél gazdagabban hirdettessék s a szentségek minél többször kínál-tassanak fel a kegyelemre szomjas lelkeknek. 2. *Több imádságot!* Amikor a gyülekezet egy része távol van pásztorától, természetesen előtérbe nyomul a közbenjáró imádság által való gondozás kényszerű szüksége. Amikor a családtagok kinyújtott keze nem érheti el egymást, önmagátó-kínálkozik a közbenjáró imádság által való gondoskodás kényszerű szüksége. Élni kell vele s táplálni tüzet, hogy minden hadbavonult érezhesse: Imádkoznak értem! 3. *Több szeretetet!* Amikor a családi kötelékek megszakadása az árvaság keserű érzését kelti fel oly sok ember szívében, ellensúlyozni kell ezt az érzést több szeretettel. A szeretet mindig találékony. Ne legyen egyetlen hadbavonult egyház-tagnak sem nyugtalansága odakünn azért, hogy itthon mi van a családjával!

A Magyar Bibliatársulat november elején, a budapesti Boeszkai-úti református templomban, a belügyminiszter által jóváhagyott alapszabályok szerint megalakult. El-nökké Dr. Soltész Elemér protestáns tábort püspököt választotta, missziói lelkészé pedig Borsay Lászlót hívta el, aki az országos terjesztést fogja végezni.

Megszigorították a házassági válást Franciaországban. Franciaországban az utóbbi esztendő folyamán igen szaporodtak a házassági válások. Évente kb. 25,000 házasságot bontottak fel. Pelain marsall, ki az országnak erkölcsi újjáépítését vette programmba, most újabb törvényt hozatott, amely megnehezíti a házasságok felbontását.

Tízezer olyan vidéki városka, illetve község van még ma is az Egyesült Államokban, ahol nincs templom. Harmincezer falu évek óta nem látott már lelkészt. Tizenhárom millió azoknak a 12 éven aluli gyermekeknek a száma, akik nem részesültek vallásoktatásban.

Az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat egy éve. Egyházi életünkre messze kiható jelentőséggel bír ez a nagy-kiterjedésű és folyton növekvő sikerű tevékenység, mit az ORJÓ fejt ki népünk és a lelkészek szociális és gazdasági életsorsának előbbvitel érdekében. Mint az igaz-gatói jelentésből megtudjuk, az elmúlt évben különböző címeken 456,899 P-t sikerült belevinnie a református élet vérkeringésébe, s eddigi működése alatt pedig majdnem 3,000,000 P-t, mind olyan pénz, melyet eddig idegen tényezők szereztek meg, a mi verejtékes fillé-reinkből, de csak a maguk önző érdekeiknek szolgál-tára. A pénzügyi eredményen kívül még nagyobb értékű az a hatás, mit közvetlen úton híveink eggyederősítése érde-kében ér el az ORJÓ. Magtermelési akciója pl. olyan méreteket öltött már, hogy csak Szabolcsban több ezer holdon termel sokszáz ember és nagyon sok lelkész külön-jele kerti és virágmagvakat s érnek el a maguk javára is soha nem remélt hasznot, de szereznek dicsőséget a magyar földművelésügynek is, mert az egész világon a legkeresettebbé vált az áldott magyar föld termelte sokféle kitanó mag. Ezenkívül egy egész sereg szociális és gazdasági ténykedés tesz bizonyosságot arról, hogy milyen nagy hiányt pótol az ORJÓ, s mennyire érdeké-ben áll mindnyájunknak körülötte összefognunk, sikerét előmozdítanunk. De figyelmeztet az ORJÓ eredménye arra is, hogy milyen sok kihatással van anyagi értékét rejt magában a majdnem hárommillió reformátusság, melyek okos feltárással és ügyes kihasználásával módunkban lehetne sokféle szükségleteink kielégítésére fedezetet találni.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A *tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.* 6654—1942. szám.

TÁRGY : „Felvidéki Nevelő” megrendelése.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák tekintetes igazgatóságaihoz.

A budapestvidéki, a kassai, a komáromi, a miskolci és a szatmárnémeti tankerület közös összefogással nevelés-ügyi szemlét indított meg „Felvidéki Nevelő” címen. Első száma most hagyta el a sajtót.

Mind az öt tankerület két elemből tevődik össze : van trianoni Magyarországhoz tartozott része és van idegen uralom alól felszabadult része. Az így kialakult helyzetben Magyarországnak — úgyszólván — új tájegysége képződött : a „Felvidék”-nek nevezett északi peremvidék. E tájegységnek az országos tanügyi problémákon kívül megvannak a külön feladatai.

E feladatok megoldása érdekében indul meg a „Felvidéki Nevelő”.

A szóbanlévő folyóiratot a tanári könyvtár részére megrendelésre ajánlom. Évi előfizetési díja 12 P.

A „Felvidéki Nevelő” Szerkesztősége és kiadóhivatala Kassa, Éder-utca 5. sz. Csekk számla száma : 1160.

Kívánatosnak tartom azonban, hogy — ha csak tehetik — egyes tanárok és tanítók is megrendeljék a lapot. Egyes előfizetők 50 százalékos kedvezményrel évi 6 P-ért fizethetnek elő.

Debrecen, 1942 november 12.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetések

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában : a Debreceni Protestáns Lapban közléni kell és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki Hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj millimétersoronként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

A hajdúböszörményi református Boeszkai-gimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy miniszteri kinevezés alá eső latin-német szakos rendes vagy helyettes tanári állásra állami rendszerű javadalmazással. Pályázhatnak ilyen oklevéllel rendelkező protestáns vallású tanárok. Pályázati határidő november 25. A pályázat a gimnázium igazgatótanácsához címezve, a gimnázium igazgatói iró-dájába adandó be.

Ermihályfalva református egyházközsége lemondás foly-tán megüresedett IV. sz. filantófi állásra 21 napi határidő-vel pályázatot hirdet. Javadalmazás törvény szerint. Kötelesség : osztott iskolában törvényszerű. Pályázatok Lelkészi Hivatal, Ermihályfalva (Bihar megye) címre küldendők.

Kunmadarasi református presbitérium pályázatot hir-del iskolájánál elpályázás folytán megüresedő egyik tanítói állására, az elpályázott megválasztását jóváhagyó miniszteri megerősítéstől feltételezetten. Javadalom : törvényes fizetés, melyből helyi hozzájárulás 40% és törvényszerinti lakbér. Kötelesség : a reá bizott osztály vagy osztályok vezetése s az egyházi belmissziói munkában való tevéleges részvétel. Nők is pályázhatnak. Pályázati határidő a megjelenéstől számított három hét. Pályázati kérvények Református Iskolaszék, Kunmadaras küldendők.

A nagykeréki egyházközség helyettes-tanerőt keres. Fizetés és kötelességek törvény szerint. Pályázhatnak nők is. Határidő nyolc nap.

A nyírgelsei református egyházközség pályázatot hir-del hadbavonult kántor-tanítója helyettesítésére. Fizetés, kötelesség törvényszerű. Férfiak, nők pályázhatnak. Pályá-zati határidő 21 nap. Állás azonnal elfoglalandó. Református Lelkészi Hivatal, Nyírgelse.

Órvénd református egyházközség pályázatot hirdet tényleges katonai szolgálatot teljesítő kántortanítója helyet-

tesítésére. Kötelesség, fizetés törvényszerű. Pályázhatnak nyugdíjasok is. Ha nő, vagy olyan férfitanító pályázna, aki a kántoriát nem vállalná, a 8 hold kántori földet nem élvezhetné. Pályázati határidő 21 nap. Örvénd Nagyváradtól 8 km-re fekvő község. Aszfaltos országútja van. Vasútállomás 2 km. Orvos helyben.

Pátróhai református egyházközség pályázatát hirdet 21 napi határidővel a lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Javadalom: háromszobás lakás, kertel, 21 magyar hold kiváló minőségű szántóföld, 36 q búza egyház által biztosítva, 198 pengő fapenz, 136 pengő politikai közsegtől. Értékegység 56, a többi államszegély, stóla. Kötelessége a kántori teendőknél kívül az iskolaszék által kijelölt osztály vagy osztályok vezetése, ifjúsági egyesület vezetése, énekkar szervezése, lelkész helyettesítése. Az iskola ottaneros. Fővonal mentén, orvos, posta, távirtda helyben. Pályázati kérvények válaszbélyeggel ellátva a Lelkészi Hivatalba küldendők. Énekpróba december 6-án délután 2 órakor.

Szani-zsói református egyházközség pályázatát hirdet lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Javadalom: lakás kerttel, 10 kis hold éisőesztályú szántóföld, 11 kis hold homok szántóföld, 1 vékás kenderföld, 550 [ ]-oles szőlő, 5 drb. legeltetési jog. Földek adóját egyház fizeti. Felsőreolt jövedelem 566 P-ben van felértékelve. Államszegély. Külön kántori javadalom: 30 hl rozs. Kötelesség: I-IV. vegyesosztályok vezetése, belmissziói munkában való segítkezés, lelkész esetleges helyettesítése, énekkar vezetése, kántori teendők ellátása. Posta, vasútállomás helyben. Pályázati határidő: 21 nap. Református Iskolaszék, Szaniszo.

Szerep református egyházközség pályázatát hirdet négytaneros iskolájánál megüresedett *II. sz. tanítói* állásra. Javadalom: 10 kat. hold 683 [ ]-ol szántó, 3 kat. hold 861 [ ]-ol kaszáló, 171 [ ]-ol kert 16 értékegységben, természetbeni lakás, kiegészítő államszegély. Kötelessége: a reabizott osztály vagy osztályok vezetése, lelkész és kántor akadályoztatása esetén díjtalan helyettesítése, belmissziói munka, dalárda vezetése, községi gazdasági továbbképző népiskolában oktatás, egyházi jegyzőség, ha megbízatik vele: törzskönyvvezetés, levéltár-oktatás, farskola-kezelés. Amennyiben erre az állásra helyben szolgáló tanító választatnék meg az I. vagy IV. számú állásról, úgy azok egyikére történik választás.

Az *I. sz. kántortanítói* állás javadalma: 13 kat. hold 1153 [ ]-ol szántó, 2 kat. hold 1088 [ ]-ol kaszáló, 171 [ ]-ol kert, 9-20 q búza, összesen 29 értékegységben, természetbeni lakás, kiegészítő államszegély. Kötelessége: a reabizott osztály vagy osztályok vezetése, kántori szolgálat, dalárda-vezetés, lelkész akadályoztatása esetén helyettesítése, községi gazdasági továbbképző népiskolában oktatás; megbízás esetén egyházi jegyzői tisztség, legátusellátás, hosszuháti vallásoktatás megfelelő díjazás mellett.

A *IV. sz. tanítói* állás javadalma: 10%-os helyi hozzájárulás, a többi államszegély, törvényszerű lakbér. Kötelessége: a reabizott osztály vagy osztályok vezetése, belmissziói munka, lelkész és kántor akadályoztatása esetén díjtalan helyettesítés, községi gazdasági továbbképző népiskolában oktatás.

A *II. és IV. sz. állásra* férfiak és nők, az *I. sz. állásra* csak férfiak pályázhatnak. A pályázók jeleznek, hogy bármelyik állásra fenntartják-e pályázatukat, vagy csak azok valamelyikére. Pályázati határidő 21 nap. Állás azonnal elfoglalandó. Orvos, vasút, posta helyben. Kérvények a Szolgálati Pragmatika szerint felszerelve, válaszbélyeggel ellátva, Iskolaszéki elnök, Szerep (Bihar m.) címre küldendők.

TARTALOM:

Módis László: Nemzetünk és szolgálatunk nagy kérdései
 Illyés Endre: „Embernek fia! Vajjon megélednek-e ezek a tetemek?”
 D. Dr. Nagy Sándor: A kollégiumi Kántus egy régi jeltetője
 F. E.: Széll György nyug. esperes kormányzói kitüntetése
 Hírek az egyházmegyékből — Irodalom — Halottaink — Különfélék — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények — Hirdetések

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
 a legkényelmesebb;
 a leggyorsabban kezelhető;
 melege pontosan szabályozható;
 számlaértéke egy hónappal később fizetendő.

Fűzők, tüzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olcsón kaphatók.
 Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
 Telefon: 28-58. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
 VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
 DEBRECEN
 TELEFON: 20-06 és 15-43

Alapította:
 Sesztina János
 1819-ben.

IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI,
 GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsösztetés azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyóít. Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terménysztaály: 28-66. szám.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat jutányos áron készíti

Szenási Sándor
 Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
 Református iparos.

A "TAKARÉKOSSÁG" KERESKEDELMI RT.

kötélékébe tartozó cégek ma is változatlan feltételek mellett s zavartalanul állanak rendelkezésére mindazon mt. vásárlóknak, kik mindenkor pontos fizetményeik igazolására érvényes vásárlási utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT. PECS, József-u. 30.

1867—1942.
 75. év

Orgonák, harmóniumok javítása, átépítése, új homlokzatsipok, villamos fujtatóberendezések. Méltányos feltételek, művészi kivitel.

